*גט פשוט עדיו מתוכו, מקושר עדיו מאחוריו, פשוט שכתבו עדיו מאחוריו, ומקושר שכתבו עדיו מתוכו שניהם פסולים, ר' חנינא בן גמליאל אומר מקושר שכתבו עדיו מתוכו כשר שיכול לעשותו פשוט רבן שמעון בן גמליאל אומר הכל כמנהג המדינה והוינן בה - ותנא קמא לית ליה מנהג המדינה? ואמר *רב אשי: באתרא דנהיגי בפשוט ועבד ליה מקושר א"נ באתרא דנהיגי במקושר ועבד ליה פשוט כולי עלמא לא פליגי דודאי קפידא, כי פליגי באתרא דנהיגי בין בפשוט בין במקושר ואמר ליה עביד לי פשוט ואזל ועבד ליה מקושר מר סבר קפידא ומר סבר *מראה מקום הוא לו ר' אלעזר *דתנן האשה שאמרה התקבל לי גיטי ממקום פלוני וקבל לה גיטה ממקום אחר פסול ורבי אלעזר מכשיר אלמא קסבר מראה מקום היא לו. אמר עולא מחלוקת בשבח ממון אבל בשבח יוחסין דברי הכל אינה מקודשת, מאי טעמא? מסאנא דרב מכרעאי לא בעינא תניא נמי הכי מודה *ר' שמעון אם הטעה לשבח יוחסים אינה מקודשת אמר רב אשי מתניתין נמי דיקא דקתני *ע"מ שאני כהן ונמצא לוי, לוי ונמצא כהן, נתין ונמצא ממזר, ממזר ונמצא נתין ולא פליג ר"ש מתקיף לה מר בר רב אשי אלא דקתני *ע"מ שיש לי בת או שפחה מגודלת ואין לו, על מנת שאין לו ויש לו דשבח ממון הוא הכי נמי דלא פליג - אלא פליג ברישא וה"ה לסיפא, הכא נמי פליג ברישא וה"ה לסיפא הכי השתא התם אידי ואידי דשבח ממון - פליג ברישא והוא הדין בסיפא, הכא דשבח יוחסים הוא, אם איתא דפליג נתני איבעית אימא הכא נמי שבח יוחסים, מי סברת מאי מגודלת גדולה ממש מאי מגודלת גדלת דאמרה היא: לא ניחא לי דשקלה מילי מינאי ואזלא נדיא קמי שיבבותיי. תנו רבנן על מנת שאני קריינא כיון שקרא שלשה פסוקים בבית הכנסת הרי זו מקודשת ר' יהודה אומר עד שיקרא ויתרגם יתרגם מדעתיה והתניא ר' יהודה אומר המתרגם פסוק כצורתו הרי זה בדאי והמוסיף עליו הרי זה מחרף ומגדף אלא מאי תרגום תרגום דידן, והני מילי דא"ל קריינא אבל אמר לה קראנא עד דקרי אורייתא נביאי וכתובי בדיוקא על מנת שאני שונה חזקיה אמר הלכות ור' יוחנן אמר תורה מיתיבי איזו היא משנה ר' מאיר אומר הלכות ר' יהודה אומר מדרש

מאי

רש"י

גט פשוט · העשוי כעין שלנו: **עדיו מתוכו** · תחת הכתב: **מקושר** · התם מפרש לה בבבא בתרא שתקנוהו לכהנים שאין יכולין להחזיר גרושותיהן וכשהיו כועסין הולכין אל הסופר דממהר לכתוב גט ונותנו לה ומתחרט לאחר זמן, תקנו להו מקושר שיש בו טורח לעשותו ואדהכי והכי מייתבא דעתיה, מניח בראשו שיטה חלק וכותב שיטה, ושיטה חלק וכותב שיטה, וכן עד שלשה או ארבעה או יותר שיטין חלק וכופל חלק הראשון על הכתב ותופר וחוזר וכופל חלק השני על שיטת הכתב שתחתיו ותופר וכן שלישי והעדים חותמין מבחוץ בין קשר לקשר וילפינן התם דגט פשוט - עדיו שנים, מקושר - עדיו שלשה, וכל כפל וכפל קרוי קשר ושלשה קשרין יש בו, ואם בא להרבות קשרים מרבה בעדים ושאר טופס השטר כתוב כדרכו: **שניהם פסולין** · שלא נעשו כתקון חכמים: **שיכול לעשותו פשוט** · שלא לתפור הקשרים ואם מפסיק אויר בין שיטות העליונות מה בכך וטעמא דת"ק מפרש התם (דף קסה:) דקסבר אין יכול לעשותו פשוט מפני שהמקושר והפשוט אין זמנו שוה שאין כותבין זמן למקושר מאותה שנה אלא משנה של אחריה: **הכל כמנהג המדינה** · מקום שנהגו בפשוט ועשאו מקושר, מקושר ועשאו פשוט פסול, דכי עבדיה בעל שליח לכתוב, על מנהג המדינה הוא דשויה ובהאי לא איירי תנאי קמאי אלא *כשאינה במקום עדים והיינו דהוינן בה ות"ק לית ליה מנהג המדינה ומאן פליג עליה בהאי: ומשני ודאי פלוגתא אחריתא היא ומיהו באתרא דנהיגי כו': **עביד לי פשוט** · שליחות קלה: **ועבד מקושר** · שליחות כבידה רשב"ג סבר מראה מקום הוא לו לאמר די לך בפשוט וכי עביד מקושר הואיל ומנהג מדינה נמי במקושר כשר, ותנאי קמאי פליגי עליה ואמרי קפידא הוא ודווקא אמר ליה לעשותו פשוט: **מראה מקום היא לו** · שם תמצאנו ולאו קמא הוי קפידא אי איפשי שתקבלנו אלא שם ואין זה שלוחה במקום אחר: **בשבח ממון** · הוא דאמר ר"ש דאע"פ שהטעה מקודשת דמסתמא ניחא לה: **אבל בשבח יוחסין** · על מנת שאני ממזר ונמצא שהוא נתין לא ניחא לה בשבחו מפני שהוא מתגאה עליה: **מסאנא דרב מכרעאי** · מנעל גדול ממדת רגלי איני חפצה, בו שאיני יכולה להלך בו ומשל הוא: **נתין** · זה גבעוני על שם ויתנם יהושע חוטבי עצים ושואבי מים ואמרי' ביבמות (דף עח:) דוד גזר עליהם: **מגודלת** · גדולה וראויה לשמשני: **אלא פליג ברישא** · בבבא קמייתא גבי עני ונמצא עשיר: **וה"ה** · דפליג בבבא בתרייתא גבי שפחה וכיון דפליג ברישא דאם הטעה לשבח לאו טעותא היא לא איצטריך למהדר אפלוגי בסיפא, הכי נמי גבי שבח יוחסין לא איצטריך אפלוגי דפליג ברישא בשבח ממון וה"ה דפליג בסיפא לשבח יוחסין: **התם** · גבי בת או שפחה מגודלת: **אידי ואידי** · רישא דעני ונמצא עשיר וסיפא דאין לו שפחה ויש לו תרווייהו לשבח ממון הוא כיון דגלי ר"ש פלוגתא ברישא לא איצטריך למהדר אפלוגי בסיפא: **הכא** · גבי לוי ונמצא כהן: **דשבח יוחסין הוא** · והיכא למימר דמודה ר' שמעון בהא משום דמסאנא דרב מכרעאי הוא, אם איתא דפליג ר' שמעון עליה, נתנייה: **גדלת** · חשובה: **לא ניחא לי** · שתהא שפחה חשובה לי דשקלה מילי מינאי ואזלא נדיא גבי שבבתאי משום שהיא חשובה מלויה לספר עם שכינותיה ותשמע ממני דברים ותספר אותם לפני שכינותי ויתן אותי בפיהם ללעג וקלס: **יתרגם אפי' מדעתיה** · בתמיה שלא כתרגום שלנו: **המתרגם פסוק כצורתו** · שבא לחסר תוספת התרגום שלנו לומר לא אתרגם פסוק זה אלא כצורתו כגון לא תענה על ריב (שמות כג) לא תסהיד על דינא הרי זה בדאי: **והמוסיף עליו** · שבא לומר הואיל וניתן רשות להוסיף אוסיף גם אני בכל מקום שארצה · **הרי זה מחרף** · מבזה את המקום-משנה את דבריו ואונקלוס כשהוסיף לא מדעתו הוסיף שהרי בסיני ניתן אלא שנשתכח וחזר ויסדו כדאמרי' במגילה (דף ג·) *ושום שכל זה תרגום: **והני מילי** · דסגי בשלשה פסוקים דאמר לה קריינא: **הלכות** · הלכה למשה מסיני: **תורה** · קס"ד תורה שבכתב: **מדרש** · ספרא וספרי שהן הלכות של [מדרשי] מקראות (ספר ויקרא):

ה"ג

תוספות

שיכול לעשותו פשוט · פי' בקונטרס אי משום שיש אויר בין שיטה לשיטה כשפושטו אין לחוש שיש סופרים הרבה שאינם חוששים לסדר כתיבתן ומניחין אויר בין השיטות ונראה דלפי' יש חלק הרבה אין לחוש ואע"ג דגט קרח פסול לא מיקרי קרח אלא כשיש שיטות של חלק טפי מן העדים החתומים בו אבל אם יש עדים החתומים בו כשיטות של חלק לא מיקרי קרח: **מאי** מגודלת גדלת · פי' הקונטרס חשובה ומתוך שהיא חשובה בעיני האנשים דבריה מקובלים ורבינו חננאל פי' מגודלת שער כמו מגדלא שער נשייא (חגיגה דף ד:) ומתוך שהולכת מבית לבית לקלוע מספרת כל הדברים ממנה: **המתרגם** פסוק כצורתו · פירוש כמשמעותו כגון לא תענה על ריב מתרגם לא תסהיד על דינא הרי זה בדאי דאדרבה מצוה הוא להוציא הדין לאורה אלא הכי מתרגם לא תתמנע מלאלפא למאן דמתבעי מינך בדינא, והמוסיף עליו פי' בקונטרס שבא לומר הואיל וניתן רשות להוסיף אוסיף אני בכל מקום שארצה הרי זה מחרף פירוש מבזה את השם משנה את דבריו ואונקלוס שהוסיף לא מדעתו הוסיף שהרי בסיני ניתן התרגום *שנשתכח וחזר ויסדו כדאמר במגילה (דף ג·) ורבינו חננאל פירש *המתרגם פסוק כצורתו כגון ויראו את אלהי ישראל (שמות כד) דמתרגם וחזו ית אלהא דישראל הרי זה בדאי דשכינה ממש לא ראו דכתיב (שם לג) כי לא יראני האדם וחי והמוסיף עליו (א) דאמר וחזו ית מלאכא דאלהא הרי זה מחרף שתולה שבח המקום במלאך אלא הכי מתרגמי' וחזו ית יקרא דאלהא דישראל:

לבנות

[נ"א אלא שנשתכחו] [וכ"כ הערוך ערך תרגם]

עין משפט נר מצוה

צב א מיי' פ"ט מהל' גירושין הלכה לד סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סימן קמא סעיף מג:
צג ב ג ד מיי' פ"ח מהל' אישות הל' ד טוש"ע אה"ע סימן לח סעיף כה:
צד ה מיי' שם טור טוש"ע שם סעיף כו:

תוס' ר"י הזקן

אבל בשבח יוחסין שאמ' לשלוחה צא וקבל לי קידושין מפלוני שאמר לי שהוא לוי ונמצא כהן אפי' ר"ש מודה דקפידא הוי שזה דעת קצת בני אדם שאין רוצין להתחבר עם גדול מהם שמתגאה עליהם: מסאנא · מנעל גדול ממדת רגלו איני חפצה: שיקרא כל התורה: כצורתו שבא לחסר התרגום אונקלוס כגון לא תענה על ריב לא (תהדהר) [תסהיד] על דינא: מחרף · מבזה המקום ומשנה את דבריו שמוסיף מדעתו תרגום דידן של אנקלוס שהוא מסיני כדאיתא במגילה ושום שכל זה תרגום ששכחוהו וחזר הוא ויסדו: קרא משמע יודע עשרים וארבעה בדקדוק: הלכות משנה: מדרש · ור' יוחנן דאמר כמאן: והלכתא כחזקיה דהוא רביה דר' יוחנן ועוד דהא איפסיקא הלכתא כתנא שהוא משנה ולא חשבינן תורה אלמא תנינא משמע הלכתא ולא תורה:

[במגילה וכן בנדרים לז: איתא מפורש זה תרגום ושום שכל אלו הפסוקים]

מסורת הש"ס

ב"ב קס·
ב"ב קסה. ושם נדפס על הגליון רש"ל גרס אביי
[לעיל מח: וש"נ]
ב"ב קסה. גטין סב
תוספתא דקדושין פ"ב
כשמינה רש"ל [לקמן ע"ב]
[שם]
[תוס' מגילה פ"ג]

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה המתרגם וכו' והמוסיף עליו דמתרגם וחזו:

רש"א